

ایران

شب امتحان

زیست دوازدهم

ویدیوهای
شب امتحان

رپیتیچ

دانلود جزوات
شب امتحان

سریعتر یاربگی!

رپیتیچ: سریعتر یاربگیرا

ساعت شروع:	رشته: علوم تجربی	تعداد صفحه:	سوالات امتحان نهایی درس: زیست‌شناسی
مدت امتحان:	نام و نام خانوادگی:	تاریخ امتحان:	پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه
مرکز سنجش و بایش گفایت آموزشی امتحان نهایی دی ۱۳۹۷			

ردیف	سوال	بارم
۱	<p>درستی یا نادرستی هریک از عبارت‌های زیر را بدون ذکر دلیل مشخص کنید.</p> <p>(الف) ویلکینز و فرانکلین با استفاده از پرتو ایکس ابعاد مولکول دنا را تشخیص دادند.</p> <p>(ب) در دوهسته‌ای‌ها (بیوکاریوت‌ها)، اتصال بعضی زناهای کوچک مکمل به زنای پیک مثالی از تنظیم بیان ژن پس از رونویسی است.</p> <p>(ج) صفات چند جایگاهی رخنحوه‌های (فوتوتیپ‌های) گسسته‌ای دارند.</p> <p>(د) هرجه‌اندازه‌ی یک جمعیت بزرگ‌تر باشد، رانش دگرهای اثر بیشتری دارد.</p>	

رپیتیچ: سریعتر یاربگیها

ردیف	سوال	بارم
۱	<p>الف) ویلکینز و فرانکلین با استفاده از پرتو ایکس ابعاد مولکول دنا را تشخیص دادند.</p> <p>استفاده از پرتو ایکس برای تهیه تصویر از دنا</p> <p>ویلکینز^۱ و فرانکلین^۲ با استفاده از پرتو ایکس از مولکول های دنا تصاویری تهیه کردند (شکل ۶). با بررسی این تصاویر در مورد ساختار دنا نتایجی را به دست آورده اند از جمله اینکه دنا حالت مارپیچی و بیش از یک رشته دارد. البته با استفاده از این روش ابعاد مولکول ها را نیز تشخیص دادند.</p>	

ردیف	سوال	بارم
۱	<p>ب) در دوهسته‌ای‌ها (یوکاریوت‌ها)، اتصال بعضی رناهای کوچک مکمل به رنای پیک مثالی از تنظیم بیان ژن پس از رونویسی است.</p> <p>تنظیم بیان ژن در مراحل غیررونویسی: در یوکاریوت‌ها تنظیم بیان ژن می‌تواند پیش از رونویسی یا پس از آن هم انجام شود. اتصال بعضی رناهای کوچک مکمل به رنای پیک مثالی از تنظیم بیان ژن پس از رونویسی است. با اتصال این رناها، از کار رناثن جلوگیری می‌شود. در نتیجه، عمل ترجمه متوقف و رنای ساخته شده پس از مدتی تجزیه می‌شود. روش تنظیم دیگر در سطح فام‌تن است. به طور معمول بخش‌های فشرده فام‌تن کمتر در دسترس رنابسپارازها قرار می‌گیرند بنابراین یاخته می‌تواند با تغییر در میزان فشردگی فام‌تن در بخش‌های خاصی، دسترسی رنابسپاراز را به ژن مورد نظر تنظیم کند. به نظر شما این تنظیم بیان ژن پیش از رونویسی است یا پس از آن؟</p> <p>از روش‌های دیگر تنظیم بیان ژن طول عمر رنای پیک است. افزایش طول عمر رنای پیک موجب افزایش محصول می‌شود. این فرایندها در میزان پروتئین سازی مؤثر خواهند بود. شیوه‌های دیگری نیز در تنظیم بیان ژن مؤثrend که نحوه عمل بسیاری از آنها ناشناخته است.</p>	

رپیتیچ: سریعته یاربگیها

ردیف	سوال	بارم
۱	<p>ج) صفات چند جایگاهی رخ نمودهای (فتوتیپ‌های) کسسه‌ای دارند.</p> <p>چنان‌که می‌بینیم صفات چند جایگاهی رخ نمودهای پیوسته‌ای دارند. یعنی افراد جمعیت این ذرت، در مجموع طیف پیوسته‌ای بین سفید و قرمز را به نمایش می‌گذارند. به همین علت، نمودار توزیع فراوانی این رخ نمودها شبیه زنگوله است.</p>	

ردیف	سوال	بارم
۱	<p>د) هرجه اندازه‌ی یک جمعیت بزرگ‌تر باشد، رانش دگرهای اثر ییش‌تری دارد.</p> <p>ب) رانش دگرهای: فرض کنید گله‌ای شامل ۱۰۰ گوسفند در حال عبور از ارتفاعات است. حین عبور، تعدادی گوسفند به پایین سقوط می‌کنند و میرند. اگر این گوسفندان را ده‌ای نداشته باشند، شانس انتقال زن‌های خود به نسل بعد را از دست داده‌اند. به فرایندی که باعث تغییر فراوانی دگرهای بر اثر رویدادهای تصادفی می‌شود، رانش دگرهای می‌گویند. رانش دگرهای گرجه فراوانی دگرهای رانشیز می‌دد اما برخلاف انتخاب طبیعی به سازش نمی‌انجامد.</p> <p>به مثال دیگری توجه کنید. گاهی در حواله‌ی تغییر سیل، زلزله، آتش‌سوزی و نظایر آن، تعداد آنها که می‌میرند ممکن است بیش از آنها بیش که زنده می‌مانند. بنابراین فقط بخشی از دگرهای جمعیت بزرگ اولیه به جمعیت کوچک باقی‌مانده خواهد رسید و جمیت آینده از همین دگرهای برجای مانده تشکیل خواهد شد (شکل ۷). در این صورت نیز فراوانی دگرهای رانشیز می‌کند اما این تغییر در فراوانی، ارتباطی با سازگاری آنها با میجات و انتخاب طبیعی ندارد.</p> <p>هرچه اندازه‌ی یک جمعیت کوچک‌تر باشد، رانش دگرهای اثر بیشتری دارد. به همین علت، برای آنکه جمیتی در تعادل باشد، باید آندازه‌بزرگی داشته باشد. منظور از آندازه جمیت، تعداد افراد آن است.</p>	

رپیتیچ: سریعتر یاربگیها

ردیف	سوال	بارم
۲	<p>در هریک از عبارت‌های زیر جای خالی را با کلمات مناسب پر کنید.</p> <p>(الف) آنزیم دنابسپاراز در فعالیت بسپارازی (پلیمرازی) خود پیوند را تشکیل می‌دهد.</p> <p>(ب) به بخش‌هایی که در مولکول دنا وجود دارد و رونوشت آن‌ها در زنجیر پیک سیتوپلاسمی حذف نمی‌شوند، می‌گویند.</p> <p>(ج) د) شکل‌های مختلف صفت Rh را تعیین می‌کنند. بین این دگرگوهای (الله) رابطه‌ی برقرار است.</p> <p>(د) پیدایش گیاهان چندلادی (پلی‌پلوییدی)، مثال خوبی از گونه‌زایی است.</p>	۱

ردیف	سوال	بارم
۲	<p>(الف) آنزیم دنابسپاراز در فعالیت بسپارازی (پلیمرازی) خود پیوند را تشکیل می‌دهد.</p> <p>باید بتواند پیوند فسفودی استر را بشکند و نوکلئوتید نادرست را از دنا جدا کند. توانایی بریدن دنا را فعالیت نوکلئازی گویند که در آن پیوند فسفودی استر می‌شکند. بنابراین آنزیم دنابسپاراز، هم فعالیت بسپارازی (پلیمرازی) دارد که در آن پیوند فسفودی استر را تشکیل می‌دهد و هم فعالیت نوکلئازی که در آن پیوند فسفودی استر را برای رفع اشتباه می‌شکند. فعالیت نوکلئازی دنابسپاراز را که باعث رفع اشتباه‌ها در همانندسازی می‌شود، ویرایش می‌گویند.</p>	۱

رپیتیچ: سریعتر یاربگیرا

ردیف	سوال	بارم
۲	<p>ب) به بخش‌هایی که در مولکول دنا وجود دارند و رونوشت آن‌ها در رنای پیک سیتوپلاسمی حذف نمی‌شوند، می‌گویند.</p> <p>این فرایند هنگامی آشکار شد که دانشمندان یک رنای پیک درون سیتوپلاسم را با رشته الگوی ژن آن در دنا مجاورت دادند. آنها دریافتند که بخش‌هایی از دنای الگو با رنای رونویسی شده، دو رشته مکمل را تشکیل می‌دهند ولی بخش‌هایی نیز فاقد مکمل باقی می‌مانند. این بخش‌ها به صورت حلقه‌های بیرون از مولکول دو رشته‌ای قرار می‌گیرند. به این نواحی که در مولکول دنا وجود دارد ولی رونوشت آن در رنای پیک سیتوپلاسمی حذف شده میانه (اینترون)^۱ می‌گویند. به سایر بخش‌های مولکول دنا، که رونوشت آنها حذف نمی‌شوند بیانه (اگزون)^۱ گفته می‌شود</p>	۱

ردیف	سوال	بارم
۲	<p>ج) D و d شکل‌های مختلف صفت Rh را تعیین می‌کنند. بین این دگره‌ها (الله) رابطه‌ی برقرار است.</p> <p>مشاهدات نشان می‌دهند که افراد ناخالص، گروه خونی مثبت را خواهند داشت. بنابراین اگر دو دگره D و d کنار هم قرار بگیرند، این دگره D است که بروز می‌کند. در چنین حالتی گفته می‌شود که دگره D بارز و دگره d نهفته است و بین دگره‌ها رابطه بارز و نهفته‌گی برقرار است. طبق قرارداد، دگره بارز را با حرف بزرگ و دگره نهفته را با حرف کوچک آن نشان می‌دهیم.</p>	۱

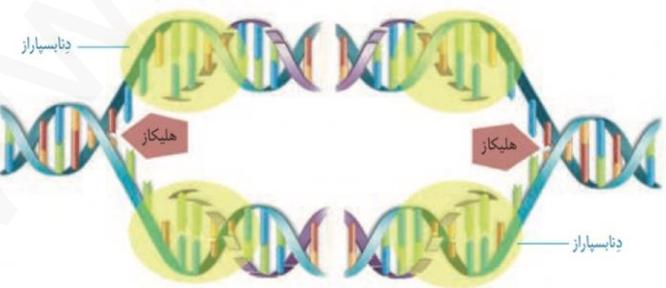
رپیتیچ: سریعتر یاربگیها

ردیف	سوال	بارم
۲	<p>د) پیدایش گیاهان چندلادی (پلیپلوییدی)، مثال خوبی از گونه‌زایی است.</p> <p>پیدایش گیاهان چندلادی (پلیپلوییدی)، مثال خوبی از گونه‌زایی هم‌میهنه است. چندلادی به تولید گیاهانی منجر می‌شود که زیستا و زایا هستند اما نمی‌توانند در نتیجه آمیزش با افراد گونه‌نیابی خود، زاده‌های زیستا و زایا پدید آورند و بنابراین گونه‌ای جدید به شمار می‌روند.</p>	۱

ردیف	سوال	بارم
۳	<p>در مورد مولکول دنا (DNA) به سؤالات زیر پاسخ دهید.</p> <p>(الف) چرا قطر مولکول دنا در سراسر آن یکسان است؟</p> <p>ب) در هر دو راهی همانندسازی چند آنزیم هلیکاز در حال فعالیت است؟</p>	۰/۷۵

رپیتیچ: سریعتر یاربگیها

ردیف	سوال	بارم
۳	<p>الف) چرا قطر مولکول دنا در سراسر آن یکسان است؟</p> <p>قرارگیری جفت بازها به این شکل باعث می‌شود که قطر مولکول دنا در سراسر آن یکسان باشد:</p> <p>زیرا یک باز تک حلقه‌ای در مقابل یک باز دو حلقه‌ای قرار می‌گیرد و باعث پایداری مولکول دنا می‌شود.</p> 	۰/۷۵

ردیف	سوال	بارم
۳	<p>ب) در هر دو راهی معانندسازی چند آنزیم هلیکاز در حال فعالیت است؟</p> 	۰/۷۵

رپیتیچ: سریعتر یاربگیبا

ردیف	سوال	بارم
۴	<p>در مورد «ساختار پروتئین‌ها» به پرسش‌های زیر پاسخ دهید.</p> <p>(الف) پیوندهای هیدروژنی چنان‌تشکیل کدام ساختار پروتئین هستند؟</p> <p>(ب) هموگلوبین دارای کدام ساختار پروتئین است؟</p>	۰/۵

ردیف	سوال	بارم
۴	<p>در مورد «ساختار پروتئین‌ها» به پرسش‌های زیر پاسخ دهید.</p> <p>(الف) پیوندهای هیدروژنی چنان‌تشکیل کدام ساختار پروتئین هستند؟</p> <p>(ب) هموگلوبین دارای کدام ساختار پروتئین است؟</p>	۰/۵

رپیتیچ: سریعتر یاربگیها

ردیف	سوال	بارم
۴	در مورد «ساختار پروتئین‌ها» به پرسش‌های زیر پاسخ دهید. الف) پیوندهای هیدروژنی چنان‌شکل کدام ساختار پروتئین هستند؟ ب) هموگلوبین دارای کدام ساختار پروتئین است؟	۰/۵

ساختار چهارم – آرایش زیرواحدها:

هموگلوبین از چهار زنجیره پلی‌پیتیدی تشکیل شده است. دوزنجیره از نوع آلفا و دو زنجیره از نوع بتا است. هر نوع زنجیره، ترتیب خاصی از آمینواسیدها را در ساختار اول دارد. در ساختار دوم به شکل ماریچ درمی‌آیند. در ساختار سوم هریک از زنجیره‌ها به صورت یک زیر واحد، تاخورده و شکل خاصی پیدا می‌کند. در نهایت در ساختار چهارم، این چهار زیر واحد در کنار هم قرار گرفته و هموگلوبین را شکل می‌دهند (شکل ۱۸- ب).

ردیف	سوال	بارم
۵	در مورد آنزیم‌ها به پرسش‌های زیر پاسخ دهید. الف) بعضی آنزیم‌ها برای فعالیت به یون‌های فلزی مانند آهن، مس و یا مواد آلی مثل ویتابین‌ها نیاز دارند، به این مواد چه می‌گویند؟ ب) تغییر PH چگونه باعث تغییر فعالیت یک آنزیم می‌شود؟	۰/۷۵

رپیتیچ: سریعتر یاربگیها

ردیف	سوال	بارم
۵	<p>الف) بعضی آنژیم‌ها برای فعالیت به یون‌های فلزی مانند آهن، مس و یا مواد آلی مثل ویتامین‌ها نیاز دارند، به این مواد چه می‌گویند؟</p> <p>بعضی آنژیم‌ها برای فعالیت به یون‌های فلزی مانند آهن، مس و یا مواد آلی مثل ویتامین‌ها نیاز دارند. به مواد آلی که به آنژیم کمک می‌کنند کواآنژیم^۱ می‌گویند. وجود بعضی از مواد سمی در محیط مثل سیانید و آرسنیک می‌تواند با قرار گرفتن در جایگاه فعال آنژیم، مانع فعالیت آن شود. بعضی از این مواد به همین طریق باعث مرگ می‌شوند.</p>	۰/۷۵

ردیف	سوال	بارم
۵	<p>ب) تغییر pH چگونه باعث تغییر فعالیت یک آنژیم می‌شود؟</p> <p>عوامل متعددی از جمله pH، دما، غلظت آنژیم و پیش‌ماده بر سرعت فعالیت آنژیم‌ها تأثیر می‌گذارند.</p> <p>pH محیط: pH بیشتر مایعات بدن بین ۶ و ۸ است؛ مثلاً pH خون حدود ۷/۴ است. البته pH بعضی بخش‌ها خارج از این محدوده هستند. یکی از این موارد، pH ترشحات معده است که حدود ۲ می‌باشد. هر آنژیم در یک pH ویژه بهترین فعالیت را دارد که به آن pH بهینه می‌گویند؛ مثلاً pH بهینه پیسین حدود ۲ است در حالی که آنژیم‌هایی که از لوزالمعده به روده کوچک وارد می‌شوند pH بهینه حدود ۸ دارند. تغییر pH محیط با تأثیر بر یوندهای شیمیایی مولکول پروتئین می‌تواند باعث تغییر شکل آنژیم شود و در نتیجه امکان اتصال آن به پیش‌ماده ازین بود. در نتیجه میزان فعالیت آن تغییر می‌کند.</p>	۰/۷۵

رپیتیچ: سریعتر یاربگیرا

ردیف	سوال	بارم
۶	<p>در مورد رونویسی به پرسش‌های زیر پاسخ دهید.</p> <p>(الف) در هومسته‌ای‌ها (بیوکاریوت‌ها) رنای رناتئی (rRNA) توسط کدام آنزیم رنابسپاراز ساخته می‌شود؟</p> <p>(ب) به رشته‌ی مکمل رشته‌ی الکو در مولکول دنا، چه گفته می‌شود؟</p>	۰/۵

ردیف	سوال	بارم
۶	<p>(الف) در هومسته‌ای‌ها (بیوکاریوت‌ها) رنای رناتئی (rRNA) توسط کدام آنزیم رنابسپاراز ساخته می‌شود؟</p> <p>در بیوکاریوت‌ها یک نوع رنابسپاراز وظیفه ساخت انواع رنا را بر عهده دارد. در بیوکاریوت‌ها، انواعی از رنابسپاراز، ساخت رناهای مختلف را انجام می‌دهند: مثلاً رنای ۱ یک توسط رنابسپاراز ۲، رنای ناقل توسط رنابسپاراز ۳ و رنای رناتئی توسط رنابسپاراز ۱ ساخته می‌شود.</p>	۰/۵

رپیتیچ: سریعتن یار بگیریا

ردیف	سوال	بارم
۶	<p>ب) به رشته‌ی مکمل رشته‌ی الگو در مولکول دنا، چه گفته می‌شود؟</p> <p>فقط یکی از دو رشته دنا در هر ژن رونویسی می‌شود</p> <p>همان طور که گفته شد، زن بخشی از مولکول دنای دو رشته‌ای است ولی رونویسی از روی هر دو رشته یک ژن انجام نمی‌شود. به نظر شما اگر از روی دو رشته یک ژن رونویسی انجام می‌شد، محصولات این دو رشته مکمل نسبت به هم چگونه می‌شدند؟ مسلماً زنا و پلی‌پیتید ساخته شده از روی دو رشته مکمل دنا بسیار متفاوت می‌شدند. بنابراین برای هر ژن خاص، یکی از دو رشته رونویسی می‌شود. به بخشی از رشته دنا که مکمل رشته زنا رونویسی شده است رشته الگو می‌گویند (شکل ۲-الف). به رشته مکمل همین بخش در مولکول دنا، رشته رمزگذار گفته می‌شود. زیرا توالي نوكليوتيدی آن شبیه رشته زناست که از روی رشته الگوی آن ساخته می‌شود. به نظر شما رشته زنا با رشته رمزگذار چه تفاوت‌هایی می‌تواند</p>	۰/۵

ردیف	سوال	بارم
۷	<p>در مورد «به سوی پروتئین» به پرسش‌های زیر پاسخ دهید.</p> <p>(الف) ساخته شدن بلی‌پیتید از روی اطلاعات زنا یا پیک، چه نامیده می‌شود؟</p> <p>(ب) تفاوت توالي‌های انواع زناهاي ناقل مربوط به کدام ناحيه می‌باشد؟</p> <p>(ج) چرا در هوهسته‌ای‌ها (یوکاریوت‌ها) فرucht بیشتری برای پروتئین‌سازی وجود دارد؟</p>	۱

رپیتیچ: سریعتر یاربگیها

ردیف	سوال	بارم
۷	<p>الف) ساخته شدن پلی پپتید از روی اطلاعات رنای پیک، چه نامیده می شود؟</p> <p>دانستید که در فرایند رونویسی از روی توالی های دنا، رنا ساخته می شود که هر دو از نوکلئوتید تشکیل شده اند. ولی در ساختار پلی پپتیدها، آمینواسید وجود دارد. به ساخته شدن پلی پپتید از روی اطلاعات رنای پیک، ترجمه^۱ می گویند. طرح ساده ای از زن تا پلی پپتید را در شکل زیر مشاهده می کنید (شکل ۷).</p> <p>شکل ۷</p>	۱

ردیف	سوال	بارم
۷	<p>ب) تفاوت توالی های انواع رناهای ناقل مربوط به کدام ناحیه می باشد؟</p> <p>در همه رناهای ناقل، به جز در ناحیه پادرمزه ای، انواع توالی های مشابه وجود دارند. انتظار این است که به تعداد انواع رمزه ها، پادرمزه وجود داشته باشد ولی تعداد انواع پادرمزه ها کمتر از رمزه ها است؛ مثلاً برای رمزه های پایان، رنای ناقل وجود ندارد.</p>	۱

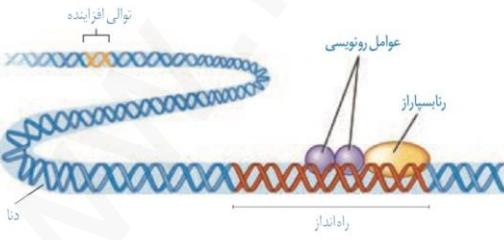
رپیتیچ: سریعتر یاربگیها

ردیف	سوال	بارم
۷	<p>ج) چرا در هموهسته‌ای‌ها (یوکاریوت‌ها) فرصت بیشتری برای پروتئین‌سازی وجود دارد؟</p> <p>تجمع رناتن‌ها در یاخته‌های یوکاریوتی نیز دیده می‌شوند. البته در این یاخته‌ها سازوکارهایی برای حفاظت رنای پیک در برابر تخریب وجود دارد. بنابراین، فرصت بیشتری برای پروتئین‌سازی هست. در مجموع، این عوامل موجب طولانی‌تر شدن عمر رنای پیک پیش از تجزیه می‌شود.</p>	۱

ردیف	سوال	بارم
۸	<p>در مورد تنظیم بیان ژن به پرسش‌های زیر پاسخ دهید.</p> <p>(الف) در تنظیم مثبت رونویسی در باکتری اشرشیاکلای چه عاملی سبب می‌شود که فعال‌کننده به جایگاه خود بچسبد؟</p> <p>(ب) در هموهسته‌ای‌ها، پروتئین‌هایی که با اتصال به نواحی خاصی از راه انداز، زتابسپاراز را به محل راه انداز هدایت می‌کنند، چه نام دارند؟</p>	۰/۵

رپیتیچ: سریعتر یاربگیها

ردیف	سوال	بارم
۸	<p>الف) در تنظیم مثبت رونویسی در باکتری اشرشیاکلای چه عاملی سبب می‌شود که فعال‌کننده به جایگاه خود بچسبد؟</p> <p>تنظیم رونویسی در مورد این زن‌ها به صورت مثبت انجام می‌شود. در حضور قند مالتوز، انواعی از پروتئین به نام فعال کننده وجود دارند که به توالی‌های خاصی از دنا متصل می‌شوند. به این توالی‌ها جایگاه اتصال فعال کننده گفته می‌شود. (شکل ۱۷-الف) در حضور مالتوز در محیط، پروتئین فعال کننده به جایگاه خود متصل می‌شود و پس از اتصال به رنابسیاراز کمک می‌کند تا به راه‌انداز متصل</p> <hr/>	۰/۵

ردیف	سوال	بارم
۸	<p>ب) در هوهسته‌ایها، پروتئین‌هایی که با اتصال به نواحی خاصی از راه‌انداز، رنابسیاراز را به محل راه‌انداز هدایت می‌کنند، چه نام دارند؟</p> <p>تنظیم بیان زن در مرحله رونویسی: در بوکاربیوت‌ها نیز مانند پروکاربیوت‌ها، رونویسی با پیوستن رنابسیاراز به راه‌انداز آغاز می‌شود. در بوکاربیوت‌ها رنابسیاراز نمی‌تواند به تنهایی راه‌انداز را شناسایی کند و برای پیوستن به آن نیازمند پروتئین‌هایی به نام عامل رونویسی^۱ هستند. گروهی از این پروتئین‌ها با اتصال به نواحی خاصی از راه‌انداز، رنابسیاراز را به محل راه‌انداز هدایت می‌کند، چون تمایل پیوستن این پروتئین‌ها به راه‌انداز در اثر عواملی تغییر می‌کنند. مقدار رونویسی زن آن هم تغییر می‌کند (شکل ۱۸).</p> 	۰/۵

رپیتیچ: سریعتر یاربگیها

ردیف	سوال	بارم
۹	پدری گروه خونی O و مادری گروه خونی AB دارد. چه ژن نمودها (ژوتیپ‌ها) و رخننمودها (فنتوتیپ‌ها)ی برای فرزندان آنان پیش‌بینی می‌کنید؟ (بدون ذکر راه حل)	۱

ردیف	سوال	بارم
۹	پدری گروه خونی O و مادری گروه خونی AB دارد. چه ژن نمودها (ژوتیپ‌ها) و رخننمودها (فنتوتیپ‌ها)ی برای فرزندان آنان پیش‌بینی می‌کنید؟ (بدون ذکر راه حل)	۱

رپیتیچ: سریعتر یاربگیها

ردیف	سوال	بارم
۱۰	<p>در مورد بیماری هموفیلی به پرسش‌های زیر پاسخ دهید.</p> <p>(الف) دختر دارای ژن نمود (ژوتیپ) $X^H X^h$ سالمند است یه بیمار؟</p> <p>(ب) شایع‌ترین نوع هموفیلی مربوط به فقدان چه ماده‌ای در بدن است؟</p>	۰/۵

ردیف	سوال	بارم												
۱۰	<p>(الف) دختر دارای ژن نمود (ژوتیپ) $X^H X^h$ سالمند است یه بیمار؟</p> <table border="1" style="margin-left: auto; margin-right: auto;"> <tr> <th>مرد</th> <th>زن</th> <th>رخ نمود</th> </tr> <tr> <td>$X^H Y$</td> <td>$X^H X^H$</td> <td>سالم</td> </tr> <tr> <td>—</td> <td>$X^H X^h$</td> <td>سالم</td> </tr> <tr> <td>$X^h Y$</td> <td>$X^h X^h$</td> <td>هموفیل</td> </tr> </table>	مرد	زن	رخ نمود	$X^H Y$	$X^H X^H$	سالم	—	$X^H X^h$	سالم	$X^h Y$	$X^h X^h$	هموفیل	۰/۵
مرد	زن	رخ نمود												
$X^H Y$	$X^H X^H$	سالم												
—	$X^H X^h$	سالم												
$X^h Y$	$X^h X^h$	هموفیل												

رپیتیچ: سریعتر یاربگیها

ردیف	سوال	بارم
۱۰	<p>ب) شایع‌ترین نوع هموفیلی مربوط به فقدان چه ماده‌ای در بدن است؟</p> <p>صفت وابسته به X</p> <p>گاهی زن صفتی که بررسی می‌شود در فام تن X قرار دارد. به چنین صفاتی، صفت وابسته به X^۱ می‌گویند. هموفیلی، یک بیماری وابسته به X و نهفته است یا به عبارتی دیگر، دگره این بیماری که روی فام تن X قرار دارد نهفته است. در این بیماری، فرایند لخته شدن خون چار اختلال می‌شود. شایع‌ترین نوع هموفیلی به فقدان عامل انعقادی VIII (هشت) مربوط است.</p>	۰/۵

ردیف	سوال	بارم
۱۱	<p>در بیماران حبتلا به فنیل کتونوری (PKU) کدام آنزیم وجود ندارد؟</p> <p>گرچه نمی‌توان بیماری‌های ژنتیک را در حال حاضر درمان کرد (مگر در موارد محدود) اما گاهی می‌توان با تغییر عوامل محیطی، عوارض بیماری‌های ژنی را مهار کرد. مثال این موضوع، بیماری فنیل کتونوری (PKU) است. در این بیماری آنزیمی که آمینواسید فنیل آلانین را می‌تواند تجزیه کند وجود ندارد. تجمع فنیل آلانین در بدن به ایجاد ترکیبات خطرناک منجر می‌شود. در این بیماری، معز آسیب می‌بیند. خوشبختانه می‌توان از بروز این بیماری جلوگیری کرد. اما چگونه؟ علت این بیماری، تعذیه از پروتئین‌های حاوی فنیل آلانین است. پس با تعذیه نکردن از خوارکی‌هایی که فنیل آلانین دارند، می‌توان مانع بروز اثرات این بیماری شد.</p>	۰/۵

رپیتیچ: سریعتر یاربگیها

ردیف	سوال	بارم
۱۲	<p>در مورد تغییر در هاده و راثتی جانداران به پرسش‌های زیر پاسخ دهید.</p> <p>(الف) کدام نوع جهش کوچک باعث ایجاد گوییچه‌های قرمز داسی می‌شود؟</p> <p>(ب) کدام دنا (DNA)، زیگان سینتوپلاسمی را در زیگان انسان تشکیل می‌دهد؟</p> <p>(ج) بنزوپیرن که در دود سیگار وجود دارد یک عامل جهش‌زای فیزیکی است یا شبیهایی؟</p> <p>(د) چه ترکیباتی برای ماندگاری محصولات پروتئینی مثل سوسیس و کالباس به آن‌ها اضافه می‌شود؟</p>	

ردیف	سوال	بارم
۱۲	<p>(الف) کدام نوع جهش کوچک باعث ایجاد گوییچه‌های قرمز داسی می‌شود؟</p> <p>جهش‌های کوچک: این جهش‌ها یک یا چند نوکلئوتید را در برمی‌گیرند. انواع جهش‌های کوچک در شکل ۲ نشان داده شده‌اند. مثال یاخته‌های داسی شکل، نمونه‌ای از جهش کوچک است. در اینجا یک نوکلئوتید، جانشین نوکلئوتید دیگری شده است. این نوع جهش را جانشینی می‌نامند. از آنجایی که این جهش سبب تغییر در نوع آمینواسید در زنجیره پلی‌پیتیدی شده است: این نوع جهش جانشینی را جهش دگر معنا می‌نامند. به علت وجود رابطهٔ مکملی بین بازها، تغییر در یک نوکلئوتید از بک رشتة دنا.</p>	

رپیتیچ: سریعتر یاربگیرا

ردیف	سوال	بارم
۱۲	ب) کدام ژنا (DNA)، ژن‌گان سیتوپلاسمی را در ژن‌گان انسان تشکیل می‌دهد؟	۱

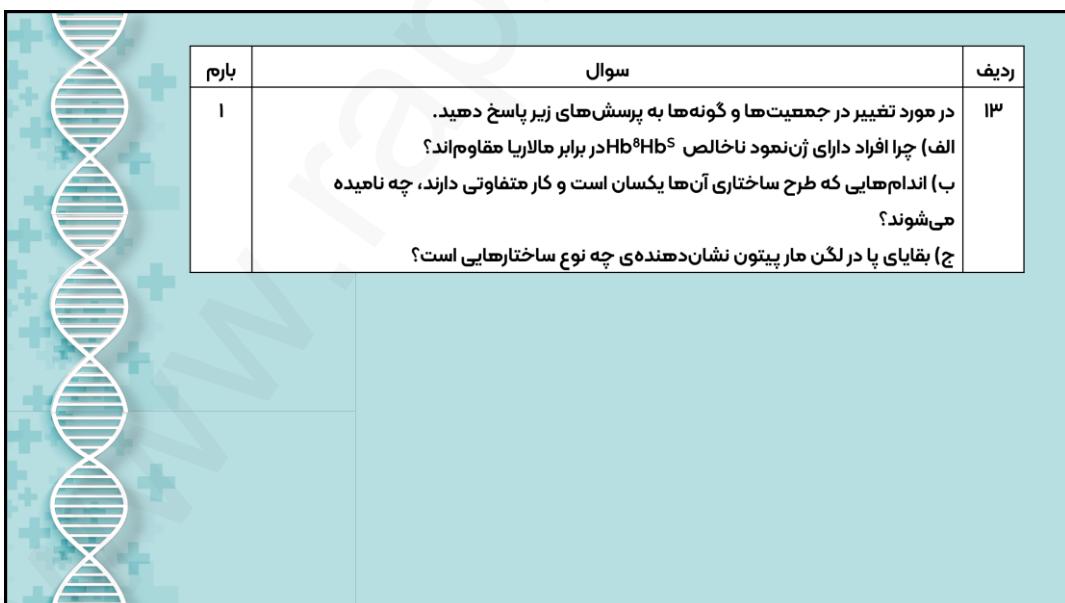
تأثیر جهش به عوامل مختلفی بستگی دارد. یکی از این عوامل، محل وقوع جهش در ژن‌گان (ژنوم) است. ژن‌گان به کل محتوای مادهٔ وراثتی گفته می‌شود و برابر است با مجموع محتوای مادهٔ وراثتی هسته‌ای و سیتوپلاسمی. طبق قرارداد، ژن‌گان هسته‌ای را معادل مجموعه‌ای شامل یک نسخه از هریک از انواع فامتن‌ها در نظر می‌گیرند. ژن‌گان هسته‌ای انسان شامل ۲۲ فامتن غیرجنسی و فامتن‌های جنسی X و Y است. دنای راکیزه، ژن‌گان سیتوپلاسمی را در ژن‌گان انسان تشکیل می‌دهد.

ردیف	سوال	بارم
۱۲	ج) بنزوپیرن که در دود سیگار وجود دارد یک عامل جهش‌زای فیزیکی است یا شیمیابی؟	۱

جهش، تحت اثر عوامل جهش‌زا هم رخ می‌دهد. عوامل جهش‌زای رامی‌توان به دو دستهٔ فیزیکی و شیمیابی تقسیم کرد. پرتو فرابنفش یکی از عوامل جهش‌زای فیزیکی است. این پرتو، که در نور خورشید وجود دارد، باعث تشكیل پیوند بین دو تیمین مجاور هم در دنا می‌شود که به آن دوپار (دیمر) تیمین می‌گویند (شکل ۵). دوپار تیمین با ایجاد اختلال در عملکرد آنزیم دنا بسپاراز، همانندسازی دنا را با مشکل مواجه می‌کند. از مواد شیمیابی جهش‌زا می‌توان به بنزوپیرن اشاره کرد که در دود سیگار وجود دارد و جهشی ایجاد می‌کند که به سرطان منجر می‌شود.

رپیتیچ: سریعتر یاربگیبا

ردیف	سوال	بارم
۱۲	د) چه ترکیباتی برای ماندگاری محصولات پروتئینی مثل سوپسیس و کالباس به آنها اضافه می‌شود؟ مشخص شده است. گزارش‌های متعددی در دست است که نشان می‌دهد ترکیبات نیتریت دار مانند سدیم نیتریت، که برای ماندگاری محصولات پروتئینی مثل سوپسیس و کالباس به آنها اضافه می‌شود، در بدن به ترکیباتی تبدیل می‌شوند که تحت شرایطی قابلیت سرطان‌زاگی دارند. بنابراین مصرف زیاد چنین موادغذایی از عوامل ایجاد سرطان است.	۱

ردیف	سوال	بارم
۱۳	در مورد تغییر در جمعیت‌ها و گونه‌ها به پرسش‌های زیر پاسخ دهید. الف) چرا افراد دارای ژن نعمود ناخالص Hb^9Hb^5 در برابر هالازیرا مقاوم‌اند؟ ب) اندام‌هایی که طرح ساختاری آن‌ها یکسان است و کار متفاوتی دارند، چه نامیده می‌شوند؟ ج) بقایای پا در لگن مار پیتون نشان‌دهنده‌ی چه نوع ساختارهایی است؟	۱

رپیتیچ: سریعتن یار بگیریا

ردیف	سوال	بارم
۱۳	<p>الف) چرا افراد دارای ژن نعمود ناخالص Hb^S در برابر مalaria مقاوم‌اند؟</p> <p>ژن شناسان با مطالعه توزیع این بیماری در جهان دریافتند که فراوانی دگره Hb^S در مناطقی که مalaria شایع است، بسیار بیشتر از سایر مناطق است. بیماری مalaria به وسیله نوعی انگل تک یاخته‌ای ایجاد می‌شود که بخشی از چرخه زندگی خود را در گویچه‌های قرمز می‌گذراند. افرادی که گویچه سالم دارند، یعنی Hb^A هستند، در معرض خطر ابتلا به Malaria قرار دارند. این انگل نمی‌تواند در افراد Hb^S سبب بیماری شود، پس افراد $Hb^A Hb^S$ در برابر Malaria مقاوم‌اند. بنابراین، وجود دگره Hb^S در این منطقه باعث بقای جمعیت می‌شود؛ حال آنکه این دگره در سایر مناطق، دگره مناسبی نیست. این مثال، مثال خوبی است که نشان می‌دهد شرایط محیط، تعیین کننده صفتی است که حفظ می‌شود.</p>	۱

ردیف	سوال	بارم
۱۳	<p>ب) اندام‌هایی که طرح ساختاری آن‌ها یکسان است و کار متفاوتی دارند، چه نامیده می‌شوند؟</p> <p>ب) تشریح مقایسه‌ای: در تشریح مقایسه‌ای اجزای پیکر جانداران گونه‌های مختلف با یکدیگر مقایسه می‌شود. این مقایسه نشان می‌دهد که ساختار بدنش بعضی گونه‌ها از طرح مشابهی برخوردار است. مقایسه اندام حرکتی جلویی در مهره‌داران مختلف، از طرح ساختاری یکسان حکایت دارد. اندام‌هایی را که طرح ساختاری آنها یکسان است، حتی اگر کار متفاوتی انجام دهند، «اندامها یا ساختارهای همتا» می‌نامند. دست انسان، بال پرنده، باله دلفین و دست گربه مثال‌هایی از اندام‌های همتا هستند.</p>	۱

رپیتیچ: سریعتر یاربگیها

ردیف	سوال	بارم
۱۳	<p>ج) بقایای پا در لگن هارپیتون نشان‌دهنده‌ی چه نوع ساختارهایی است؟</p> <p>مقایسه‌هی کنیم، گاهی به ساختارهایی برمی‌خوریم که در یک عده بسیار کارآمد هستند اما در عده دیگر، کوچک پا ساده شده و حتی ممکن است فاقد کار خاصی باشند. این ساختارهای کوچک، ساده یا ضعیف شده را ساختارهای وستیجیال (به معنی ردپا) می‌نامیم. مارپیتون با اینکه پاندارد اما بقایای پا در لگن آن به صورت وستیجیال موجود است و این حاکی از وجود رابطه‌ای میان آن و دیگر مهره‌داران است (شکل ۱۲).</p>	۱

دکتر الهه بنام
مدرس زیست ریتیج

مهندس شهاب نصیری
مدرس فیزیک ریتیج

مهندس علی دادوندی
مدرس ریاضی ریتیج

دکتر مرتین هوشیار
مدرس شیمی ریتیج

رپیتیج

سریعتر یاد بگیر...!

با اساتید رتبه برتر و رتبه پرور
به همراه مشاورین رتبه برتر
تو هم رتبه برتر میشی رفیق

rapiteach.com